

Силабус освітнього компоненту **ОСНОВИ ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ**

Рівень вищої освіти – **перший (бакалаврський) рівень**

Освітньо-професійна програма – **Правоохоронна діяльність**

Рік навчання: **2025–2026**, Семестр: **2**

Кількість кредитів: **денна ф/н - 3, заочна ф/н - 3**

Обсяг годин: **денна ф/н - 90, заочна ф/н - 90**

Мова викладання: **українська**

Підсумковий контроль – **залік**

Форма проведення занять – **лекції, семінарські заняття**

Назва освітнього компоненту	Основи тактичної медицини <u>Basics of tactical medicine</u>
Викладач	Курташ Олег Олегович Доцент кафедри загальноправових та гуманітарних дисциплін Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія» Доктор медичних наук, доцент Івано-Франківськ, вул. Максимовича, 13 каб. 409
E-mail:	kurtash@iflaw.institute
Консультації викладача	Четвер 14.00-16.00

1. Коротка анотація до курсу:

Вивчення дисципліни «Основи тактичної медицини» спрямоване на формування у студентів практичних навичок надання домедичної допомоги в умовах обмежених ресурсів і часу. Предметом дисципліни є алгоритми дій при різних типах ушкоджень, кровотечах, травмах, шоківих станах, зупинці серця, опіках, переохолодженні, ураженні біологічними речовинами, а також надання допомоги при втраті свідомості та інших невідкладних станах. Освітній компонент курсу включає практичне опанування десмургії, фіксації переломів, стабілізації постраждалих із тяжкими комбінованими травмами та психологічної підтримки в умовах бойового стресу. Курс формує здатність швидко оцінювати ситуацію, приймати обґрунтовані рішення та діяти ефективно, що є критично важливим у професійній підготовці фахівців у сфері безпеки та військових дій.

Предметом навчальної дисципліни є структурні форми, закони побудови міркувань та специфіка їх застосування в правоохоронній діяльності. Отож освітній компонент покликаний розвивати здатність формального, коректного й змістовно обґрунтованого мислення та навички практичного аналізу; навчати способів ефективної комунікації, основних принципів доведення, спростування, аргументації; висвітлювати роль логіки в професійній орієнтації особистості; сприяти розвитку самоосвіти.

2. Формат курсу: Очний та/або змішаний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані у результаті опанування навчальної дисципліни:

Інтегральні компетентності: Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності:

СК14. Здатність правомірно застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми з дотриманням стандартів особистої безпеки, а також надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу

4. Програмні результати навчання:

РН12. Адаптувати і ефективно діяти у стандартних професійних ситуаціях, а також у разі ускладнення оперативної обстановки, підвищення фізичного та психологічного навантаження.

РН15. Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.

РН16. Застосовувати превентивні та примусові заходи, спрямовані на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб, публічному (громадському) порядку та безпеці, майну, законним інтересам держави, які виникли (або можуть виникнути) внаслідок учинення кримінальних або адміністративних правопорушень.РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

РН19. Надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (ДФ)	Загальна кількість годин (ЗФ)
Лекції	14	8
семінарські заняття	24	6
індивідуальна робота	15	15
самостійна робота	37	61
Всього	90	90

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – доступ до мережі Internet за умови змішаного формату курсу, конспект лекцій, система мультимедійних презентацій та засоби інтерактивного навчання, мультимедійне забезпечення в порталі ZOOM, Moodle.

7. Зміст освітнього компонента:

Лекційні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ	ЗФ

		год.	Год
Тема 1.	Загальні принципи надання домедичної та невідкладної допомоги. Первинний огляд постраждалого на місці події.	2	2
Тема 2.	Види ушкоджень в бойових і не бойових умовах. Накладання пов'язок - десмургія	2	2
Тема 3.	Надання домедичної допомоги при закритих ушкодженнях м'яких тканин, суглобів, кісток та при важких комбінованих травмах.	2	-
Тема 4.	Надання домедичної допомоги при пораненнях, кровотечах, зупинці кровообігу та дихання.	2	2
Тема 5.	Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах (при шоківих станах, при хімічних ураженнях, при термічних ураженнях, при механічній асфіксії)	2	-
Тема 6.	Засоби масового ураження. Домедична допомога та захист населення і території у надзвичайних та екстремальних ситуаціях та від їх наслідків.	2	-
Тема 7.	Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога, основи психологічного захисту.	2	2
Всього		14	8

Семінарські, практичні заняття			
	Опис змісту навчання (теми)	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Загальні принципи надання домедичної та невідкладної допомоги. Первинний огляд постраждалого на місці події.	4	-
Тема 2.	Види ушкоджень в бойових і не бойових умовах. Накладання пов'язок - десмургія	4	-
Тема 3.	Надання домедичної допомоги при закритих ушкодженнях м'яких тканин, суглобів, кісток та при важких комбінованих травмах.	4	2
Тема 4.	Надання домедичної допомоги при пораненнях, кровотечах, зупинці кровообігу та дихання.	4	-
Тема 5.	Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах (при шоківих станах, при хімічних ураженнях, при термічних ураженнях, при механічній асфіксії)	4	2
Тема 6.	Засоби масового ураження. Домедична допомога та захист населення і території у надзвичайних та екстремальних ситуаціях та від їх наслідків.	2	-
Тема 7.	Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога, основи психологічного захисту.	2	2
Всього		24	6

Самостійна робота			
	Опис змісту навчання (наприклад, теми або види навчальної активності)	ДФ год.	ЗФ год.

Тема 1.	Загальні принципи надання домедичної та невідкладної допомоги. Первинний огляд постраждалого на місці події.	5	10
Тема 2.	Види ушкоджень в бойових і не бойових умовах. Накладання пов'язок - десмургія	5	8
Тема 3.	Надання домедичної допомоги при закритих ушкодженнях м'яких тканин, суглобів, кісток та при важких комбінованих травмах.	5	10
Тема 4.	Надання домедичної допомоги при пораненнях, кровотечах, зупинці кровообігу та дихання.	5	10
Тема 5.	Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах (при шоккових станах, при хімічних ураженнях, при термічних ураженнях, при механічній асфіксії)	6	8
Тема 6.	Засоби масового ураження. Домедична допомога та захист населення і території у надзвичайних та екстремальних ситуаціях та від їх наслідків.	6	8
Тема 7.	Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога, основи психологічного захисту.	5	7
Всього		37	61

Індивідуальні завдання		
Опис змісту індивідуального завдання	ДФ год.	ЗФ год.
Підготовка реферату (тез доповіді) або виступу з інтерактивними елементами в межах питань, що розглядаються на лекційних та семінарських заняттях. Реферат (доповідь) являє собою інформаційне повідомлення, результат індивідуальної думки та враження з поглибленого дослідження індивідуально обраної здобувачем теми (окремих питань навчальної дисципліни) та має бути підкріпленим науково-літературною базою та/або прикладами із практики.	15	15
Всього	15	15

8. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Накопичувальна. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль знань здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня знань студентів.

Методи поточного контролю: Усне опитування здобувачів вищої освіти, вирішення практичних завдань, тестові завдання.

Рубіжний контроль.

Проводиться після вивчення відповідних тем або блоку тем з метою з'ясування ступеню засвоєності здобувачами вищої освіти відповідного об'єму опрацьованого та вивчення матеріалу та подальшої оцінки рівня отриманих знань. Форми проведення рубіжного контролю: контрольна робота, колоквиум.

Індивідуальне завдання.

Підготовка реферату (тез доповіді) або виступу з інтерактивними елементами в межах питань, що розглядаються на лекційних та семінарських заняттях. Здобувач вищої освіти самостійно обирає об'єкт та предмет дослідження.

Підсумковий контроль.

Проводиться у формі заліку

9.Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.		
60-63	E	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	не зараховано
0-34	F	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (половина балів з максимально можливих). Перескладання модулів відбувається із дозволу Директора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: визначається Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про академічну доброчесність», Положенням «Про дотримання академічної доброчесності в Івано-Франківському інституті «ОЮА»». Дотримання академічної доброчесності передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Вимоги до семінарських занять	Семінарське заняття передбачає підготовку студента шляхом опрацювання рекомендованих джерел, включно з підручниками, посібниками та науковими працями, для засвоєння необхідного категоріального апарату та формування теоретичних знань і професійних компетентностей. На семінарському занятті студент бере участь в обговоренні ключових питань теми, проведенні дискусій, усному та письмовому опитуванні, виокремленні актуальних проблем сучасного застосування предмету навчальної дисципліни.
Вимоги до індивідуальної роботи	Індивідуальна робота має виконуватись самостійно, творчо з використанням засвоєного методологічного інструментарію, який набутий здобувачем вищої освіти протягом навчального процесу. У процесі виконання індивідуальної роботи здобувач вищої освіти має опрацювати не менше п'яти літературних джерел з посиланнями на використання певної інформації з них по тексту роботи. Робота має носити практичну направленість та бути спрямованою на вирішення певної проблеми чи висловлення особистого погляду автора роботи на питання, яке розглядається в роботі, і має включати такі компоненти: титульна сторінка; зміст; вступ; основна частина; висновок; список використаної літератури; додатки до індивідуального завдання (при необхідності). Обсяг має становити 10-15 сторінок формату А4.
Вимоги до самостійної роботи	Самостійна робота здобувача вищої освіти повинна бути виконаною ним особисто або групою студентів, де кожен її член самостійно виконує свою частку колективної роботи, являти собою закінчену розробку (чи її етап), де розкриваються й аналізуються актуальні проблеми з певної теми або її окремих аспектів, демонструвати достатню компетентність автора (авторів) у розкритті питань, що досліджуються, а також мати навчальну, наукову й (або) практичну спрямованість і значимість, містити певні елементи новизни (при виконанні науково-дослідної

	роботи). Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування.
Умови підсумкового контролю	Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю, заліку.

11. Рекомендована література

11.1. Основна:

Підручники, посібники, наукові праці:

1. Військові медики на полі бою. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 242 с.
2. Гринзовський А.М., Волянський П.Б., Калашченко С.І. та ін. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях: навчальний посібник. Київ: «Скіф», 2023. 216 с.
3. Підручник тактичної бойової підготовки потерпілим. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 124 с.
4. Розов В.І. Психологія екстремальних ситуацій : адаптивність до стресу та психологічне забезпечення: науково-практичний посібник. Київ: КНТ, 2024. 711 с.
5. Шищук В. Д., Редько С. І., Ляпа М. М. Тактична медицина: навчальний посібник. Київ: «СКІФ», 2022. 176 с.
6. Конституція України [Електронний ресурс] : закон України від 28. 06. 1996 р. № 254к/96-ВР – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. – Назва з екрану.
7. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 05. 04. 2001 р. № 2341-III із змін., внес. згідно із Законами України та Рішеннями Конституційного Суду : за станом на 01. 01. 2016 р. № 1700-18. – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
8. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року № 580- VIII. □Електронний ресурс□. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
9. Про екстрену медичну допомогу: Закон України від 05.07.2012 №5081-VI. □Електронний ресурс□. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>
10. Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги: МОЗ України; Наказ, Порядок, Перелік від 19.03.2018 №504 □Електронний ресурс□. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0348-18#Text>
11. Про затвердження Порядку передачі викликів екстреної медичної допомоги за єдиним телефонним номером 103 в телекомунікаційній мережі загального користування: Адміністрація Держспецзв'язку; Наказ, Порядок, Схема від 18.06.2013 №324 □Електронний ресурс□. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1139-13#n13>
12. Про затвердження Порядку надання екстреної медичної допомоги особам, узятим під варту або яким призначено покарання у виді позбавлення волі: Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 21.11.2012 №1122 □Електронний ресурс□. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1122-2012-п#n9>
13. Про затвердження Обсягів надання домедичної допомоги, які надаються під час ведення бойових дій та підготовки сил безпеки і сил оборони за призначенням у тактичних умовах: Міноборони України; Наказ, Перелік від 29.06.2024 №436 □Електронний ресурс□. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0984-24#Text>
14. Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти: МОЗ України; Наказ, Програми від 04.08.2021 №1627 □Електронний ресурс□. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1627282-21#Text>

15. Білоус Т.Л. Долікарська допомога: навчальний посібник. Суми: "Мрія", 2020. 148 с.
16. Волянський П.Б., Гринзовський А.М., Гур'єв С.О. та ін. Домедична допомога на місці події: практичний посібник. Херсон: "Гельветика", 2020. 224 с.
17. Довідник рейнджера медика. Команда лікування травм (тактична). Київ: «Літера», 2023. 224 с.
18. Догоспітальна допомога при травмах. International Trauma Life Support : пер. з англ. 9-го вид. / Рой Л. Елсон, Кайі Г. Ган, Джон Е. Кемпбелл ; наук. ред. пер.: А.О. Волосовець. Київ: ВСВ «Медицина», 2023. 440 с.
19. Дрок Л.В., Камалов Є.В., Миколенко Ю.М. Основи тактичної медицини: навчальний посібник. Київ: НУОУ, 2020. 168 с.
20. Копотун І. М., Мирний С. П., Петков В. П. Військова медицина України: основні етапи реформи військової медицини України; сучасна структура військової медицини України; військова медицина — виклики воєнного часу; нормативно-правове регулювання. Київ. ВД «Професіонал», 2023. 670 с.
21. Медицина в різних природних умовах: посібник з надання першої та невідкладної догоспітальної медичної допомоги : пер. 7-го вид./ Тейт Хіггінс, Алі С. Арасту, Пол С. Ауербах; наук. ред. пер. Антон Волосовець. Київ: ВСВ «Медицина», 2024. 533 с.
22. Тактична допомога пораненим на полі бою. Курс бойового медика. ТССС (Tactical Combat Casualty Care). СМС (Combat Medic/Corpsman). Київ: Вид. «КНТ», 2023. 112 с.
23. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В., Паламар І.В. та ін. Перша екстрена і тактична медична допомога на догоспітальному етапі : навчальний посібник. Київ: ВСВ "Медицина", 2021. 504 с.
24. Чернов О.В. Тактика та принципи організації надання домедичної допомоги постраждалим від отриманих в умовах війни та масових збройних конфліктів вогнепальних поранень із різних видів зброї. Південноукраїнський правничий часопис. 2024. №4. С.160-168. DOI <https://doi.org/10.32850/sulj.2024.4.28>

11.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. www.president.gov.ua – Президент України
2. www.rada.gov.ua – Верховна Рада України
3. www.ombudsman.kiev.ua – Уповноважений Верховної Ради з прав людини
4. www.kmu.gov.ua – Кабінет Міністрів України
5. www.minjust.gov.ua - Міністерство юстиції України
6. <http://www.npu.gov.ua/> - Національна поліція України
7. <https://www.mil.gov.ua> – Міністерство оборони України
8. <https://moz.gov.ua/uk> - Міністерство охорони здоров'я України
9. <https://dsns.gov.ua> - Державна служба України з надзвичайних ситуацій
10. <https://nszu.gov.ua> – Національна служба здоров'я України
11. <https://redcross.org.ua> – Товариство Червоного Хреста України
12. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua/>
13. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича www.library.univ.kiev.ua

Доцент кафедри
загальноправових та
гуманітарних дисциплін

Олег КУРТАШ